berti inferius Sub anno dñi. inditioñ. menſis. die horis. ⁊ pontificatu
quibus ſupra preſentibus ibidem predictis magiſtro Lamberto ⁊ Jo
hanne bedello Necnon honeſtis viris Nicolao cuper de venroide. ve
nerabilis curie. Coloñ. notario iurato. ⁊ Criſtiano ivintzen de enklir/
chen clerico Coloñ. dyoc. teſtibus ad premiſſa fidedignis rogatis et
requiſitis.

Et ego Arnoldus kolich de enkirchen clericus Coloñ.
iuratus. Quia premiſſis oibus ⁊ ſingulis dum ſic vt pre/
mittitur ferent ⁊ agerentur vna cum prenoiatis teſtibus
preſens fui. Eaqꝫ ſic fieri vidi ⁊ vt prefertur ex relatõne be
delli audiui. Idcirco preſens publicum inſtrumentũ ma/
nu mea propria ſcriptum ⁊ ingroſſatum exinde cõfeci ſub
ſcripſi publicaui ⁊ in hanc publicam formam redegi. Si
gnoqꝫ ⁊ noie meis ſolitis ⁊ conſuetis ſignaui rogatus et
requiſitus in finẽ ⁊ teſtimoniũ oim ⁊ ſingulorũ p̃miſſoꝝ

Sequitur tabula ſubſequentis operis ſeu tractatus

Uper bullā
ergo Innocentij octaui ad/
uerſus hereſim maleficaꝝ nouiſſi
me emanatam queſtiones q̄dra/
gintaocto diſcutiende tria princi/
paliter habent declarare. Primo
originē. ſecūdo ꝓgreſſum. tertio fi
nale remediū. Originem quo ad
multiplicatiōez. finale remedium
quo ad illius hereſis exterminiū.
Prima ps ſuꝑ tria que ad male/
ficialē effectum concurrūt. vt ſunt
demon. maleficus. ⁊ diuina ꝑmiſ
ſio. continet in numero q̄ſtiones
decem ⁊ octo. quarū quattuor ſu/
per potentiā demonis. relique ſu
per eoꝝ opera. Eſt autē prima et
totius operis introductoria. An
aſſerere maleficas eſſe ita cenſetur
catholicū ꝙ eius oppoſitū ꝑtinaci
ter defendere oīmodo ſit hereticū
Secūda an catholicū ſit aſſerere
ꝙ ad effectuz maleficialē. ſemper
habeat demon cū malefico cōcur
rere. vel qđ alteꝝ ſine adminiculo
alterius talem effectū poſſit ꝓdu/
cere. Tertio. an catholicū ſit aſſe/
rere ꝙ hmōi effectus ꝑ incubos
et ſuccubos demones ſic ꝓcurant
ꝙ etiam veri hoīes in multiplica
tionem et originē maleficoꝝ per
tales demones ꝓcreant. Quarta
queſtio. an catholicū ſit aſſerere ꝙ
actus incuboꝝ ⁊ ſuccuboꝝ demo
num tantūmodo infimis ſpiriti/
bus cōueniat. Quinta an quoq̄
modo poſſit catholice cēſeri ꝙ o/
rigo ⁊ multiplicatio maleficoꝛuz
operum ex influentijs ꝓcedat coꝛ
poꝛum celeſtiū. abſq3 adminicu/
lo demonū. Seu a ſubſtantijs ſe
paratis vt ſunt motoꝛes oꝛbium
celeſtium. Seu etiam a malicia
hoīm concurrente ad voces ⁊ ver
ba quacūq3 virtute ſtellaꝝ. Sexto
quo ad maleficos cū demonibuſ
cōcurrentes. Cur mulieres ampli
us inueniūtur hac hereſi infecte
q̄3 viri. Cuiuſmōi etiam mulieres
pꝛe ceteris ſunt inuolute declarat
per quinq3 ſequētes queſtiones.
Septima. an malefice virtute de
monū mētes hoīm ad odium vl
amoꝛem inoꝛdinatū incitare va/
leant. ⁊ de modo ꝓponendi hmōi
materiam in ſermonibꝫ ad ꝑplm
Octaua an generatiuā potentiā
ſeu actuz venereū impedire ⁊ ma
leficiare poſſunt. cū quadā incidē
tali queſtione. cur interdum actuſ
ille impedit reſpectu vnius ⁊ nō
reſpectu alteri⁹ ꝑſone. Nona. an
pꝛeſtigioſa illuſione membꝛa viri
lia quaſi ſint a coꝛpibus euulſa
auferre ſolent. cū certis alijs anne
xis difficultatibꝫ. Decima an ho/
mines i beſtiales foꝛmas poſſint
trāſmutare. cū incidentali alia dif
ficultate. Undecima. de obſtetri/
cibus maleficis cōceptus in vte/
ro ⁊ extra diuerſimode interimē/
tes. Duodecima ſuꝑ permiſſionē
diuinam que ad demonem ⁊ ma
leficam habet concurrere. An di/
uinam ꝑmiſſionem in his operi/
bus maleficaꝝ cōmendare ita ſit
catholicum ꝙ eius oppoſitū. ſ. illā
redarguere oīo ſit hereticū. Tre

decia etiã incidentalis ſuꝑ duaſ di
uinas ꝑmiſſiones. circa caſuꝫ dia
boli ꝛ primoꝝ parentuꝫ ex q̇bus
cũcta maleficoꝝ opera iuſte ꝑmit
tũtur. Quartadecima. an ꝑ̄miſſis
nõ obſtantibꝰ peccata maleficoꝝ
grauiora ſint peccatis maloꝝ an/
geloꝝ ꝛ prioꝝ parentũ. ꝛ eſt tota
materia p̄dicabilis cũ declaratio/
ne: ꝙ grauiſſimas merent̄ penas
etiam in pn̄ti vltra om̄es flagitio
ſos mũdi. Quintadecima. an pro
pter peccata maleficoꝝ innoxij ſe/
pe maleficiãtur. Sextadecia. An
heresis maleficaꝝ om̄es alias ſu/
perſtitionis ſpẽs excedat. Decima
ſeptima eſt declaratiua quartede/
cime grauitatẽ criminis in malefi
cis ad peccata quecũqꝫ demonuꝫ
comꝑando. Decimaoctaua cõtra
quinqꝫ argumenta laycoꝝ ꝙ deuſ
nõ ꝑmittat tantã poteſtatẽ diabo
lo ꝛ maleficis ꝛ in hac materia cõ
iũgitur finis ſuo principio. dũ hec
vltima queſtio ãnectitur prime

Ecũda parſ

operis cõtinet ſedecim capi
tula ſub duabꝰ queſtionibꝰ quaꝝ
vna in pĩcipio ꝛ altera in fine po/
nitur. ꝛ prima ſuꝑ remedia p̄ſerua
tiua. altera ſuꝑ remedia maleficia
amouentia. capitula autẽ interme
dia modũ procedendi maleficorũ
in maleficijs inferendis ꝑtractant
Prima queſtio. An quis poſ/
ſit ꝑ bonos angelos ita beneficia/
ri ꝙ a maleficis ꝛ demonibꝰ non
poſſit maleficiari. Capitulum pri/
mũ de diuerſis medijs quibꝰ de/
mones ad augmentũ illius ꝑfidie
alliciũt per maleficas innoxios ꝛ
honeſtas puellas. Secũdum ca/
pitulum de modo ſacrilege ꝓfeſſi
onis earum cũ declaratõne oma/
gij p̄ſtandi diabolo. Tertiũ ſuper
modũ quo de loco ad locum cor/
poraliter tranſferũtur. Quarto de
modo quo ſe incubis demonibuſ
ſubijciũt. in quo etiam tractatur q̄
liter ex his multiplicãtur. ꝛ an ſꝑ
cum deciſione ſeminis incubꝰ ma
leficã aggreditur. ꝛ an potius vno
tempore q̄ꝫ altero ꝛ ſimiliter de lo
co. ꝛ an viſibiliter illas ſpurcitias
agitant. cũ maiori vel minori ve/
nerea delectatõne. ꝛ an incubi tan
tũmodo mulieres ex eaꝝ ſpurci/
tijs procreatas aggrediũtur. Qui
tum capitulũ de modo generali q̄
per ſacramenta eccleſie ſua male/
ficia exercent. ꝛ de ſex modis qui/
bus om̄ibus creaturis corporali/
bus demptis corporibus celeſti/
bus veras infirmitates licet non
veras ſanitates virtute naturali ĩ
ferre poſſunt. Sextũ de mõ quo
vim generatiuã impedire ſolent.
Septimũ de modo quo mẽbra
virilia auferre ſolent quia ea que
in prima parte tacta ſunt ſuꝑ po/
tentiam faciendi. iam per modos
operandi declarant̄. vnde non eſt
eadem vtrobiqꝫ materia. Octa/
uum de mõ quo homines in beſti
ales formas tranſmutant. Nonũ
de modo quo demones intra cor
pora ſine leſione exiſtunt quando
preſtigioſas operãtur tranſmuta/
tiones. Decimũ de modo quo de
mones ſubſtantialiter ꝑ malefica

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

rum operationes homines inhabi-
tant. Undecimū de mō quo omne
genus infirmitatis inferre pñt. Et
tamē in generali tractatur. In spe
ciali vero sequenti duodecimo ca
pitulo quo grauiores infirmitates
inferūt. Terciūdecimū super mo-
dum quo malefice obstetrices pre
omnibus aliis maiora damna infe
runt infantes aut interimēdo aut
demonibus offerendo. Quartū-
decimū super modum quo iumē-
tis varia nocumēta inferūt. Qui
tumdecimū super modū quo grā
dines ꝛ tempestates concitare ac
fulgura fulminare solent. Sede-
cimū super tres modos quo viri
reperiūtur maleficiis infecti ꝛ nō
mulieres. Et primo de maleficis
sagittariis. Secūdo de incantato
ribus qui ꝑ carmina sacrilega ar-
ma lesiua contra quecūqꝫ nocumē
ta incantare sciūt. ꝛ hoc per verba
Tertio qui per breuia scripta

Ed quo ad

remedia maleficia amouē
tia. quod est secundum principale
huius secūde partis Primo poni
tur questio. Utrum sit licitū male
ficia per alia maleficia aut ꝑ illici-
ta tollere. Et habet capitula nouē
Primū super remediū ecclesiasti
cum cōtra incubos ꝛ succubos de
mones Secūdum super remedia
contra vim generatiuā malefica
tam. Tertiū super remedia cōtra
maleficiatos sup amorē vel odiū
inordinatū. Quartū sup remedia
vbi prestigiosa artemembra viri-
lia auferūtur. ꝛ vbi hoīes in bestia
les formas transmutant. Quintū
super remedia contra obsessos ex
maleficiis. Sextū sup remedia cō
tra quascūqꝫ infirmitates a male-
ficis illatas. ꝛ hoc ꝑ licitos exorcis
mos Septimū super remedia cō
tra grandines ꝛ fulmina ac etiaꝫ
super iumēta maleficiata. Octa-
uum sup remedia quedā occulta
contra quasdā occultas demonū
infestationes. Nonū super reme-
dia pro illis qui se demonibꝫ intui
tu alicuius cōmodi tēpalis totali-
ter deuouissent.

Ertia pars

operis super remedia vlti-
ma nō tam contra earum oꝑa q̄
ꝑsonas maleficaꝝ super ipsorum
exterminiū cōtinet tres partes pri
cipales. scꝫ modum inchoandi ꝓ-
cessum iudicii. ꝛ modum continu
andi. ꝛ modum sentētiandi puni-
endi ꝛ plectēdi questiones. Et pri
ma ps continet questiones quin-
qꝫ. Secūda duodecim. Tertia vi
ginti. Et prima ꝛ oīm sequentiuꝫ
questionū introductoria est. Utrū
malefice ꝛ earuꝫ fautores recepta
tores ꝛ defensores ita subiiciūtur
tam ecclesiastico q̄ꝫ ciuili iudicio.
ꝙ ab earum inquisitōne valeāt he
retice prauitatis inqsitores esse ex-
onerati. Demū sup modū inchoā
di ꝓcessum. Prima q̄stio Quis
sit modus cōpetens iudici ad in-
choandū ꝓcessum fidei cōtra ma
leficas. Secūda q̄stio de numero
testiū. Tertio q̄ties possint exami
nari. q̄rta ꝺ ꝯditōe testiū. q̄nta an

inimici capitales ad teſtificanduꝫ
admittūtur. Sup ſcđam partem
qualiter ꝓceſſus talis eſt cōtinuā/
dus eſt queſtio ſexta. Et primo q
liter teſtes ſunt citandi ꝛ interro/
gandi. Secūdo qualiter interro/
gatoria generalia pro primo actu
maleficis ꝓponūtur. Tertio qua/
liter interrogatoria particularia.
Queſtione ſeptima varia dubia
ſup reſpōſiones negatiuas malefi
carū declarant. et qn̄ poteſt incar/
cerari. qn̄ etiam ꝑ manifeſte depre
benſa in hereſi maleficaꝝ ſit habē
da. ꝛ eſt actus ſecūdus. Queſtio
octaua quō ſit capienda ꝛ incarce
randa erit actus tertius. Nona q̄
ſtio an deponentium nomia ſint ei
poſt captionem manifeſtāda. actꝰ
quartus. Decima q̄liter defenſio/
nes ſunt cōcedende cū deputatio/
ne aduocati. actus q̄ntus. Unde/
cima q̄d faciet aduocatus cū ſibi
teſtiū noia nō publicātur actꝰ ſex/
tus. Duodecima magis declara/
tiua quō ſit capitalis inimicitia in
ter delatā ꝛ teſtes inueſtigāda. et
eſt actus ſeptimus iudicis. Trede
cima. q̄d faciet iudex vbi delatus
vult eum recuſare. actus octauus
Quartadecima de his q̄ iudex ha
bet aduertere añ locum carceris ꝛ
torture. ꝛ q̄ nō ſit facilis ad expo/
nendū maleficam tormētis ꝓpter
maleficiū taciturnitatis actus no
nus. Quintadecima de mō ſentē/
tiandi delatā ad queſtiones. ꝛ q̄li
ter prima die ſit queſtionāda. Se
decima quō queſtiones ſunt cōti/
nuāde. Et de ſignis ex q̄bus ma/
lefica cognoſcitur. ꝛ quō ſunt ab/
radende. Et de varijs cautelis ſu
per maleficiū taciturnitatis. ꝛ eſt
actus vndecimus iudicis. Decima
ſeptima de tp̄e. ꝛ de ſecūdo modo
interrogādi. ꝛ de cautelis extremis
a iudice obſeruandis.

Uper mo/
dos vero ſentētiandi vigin
ti numero eſt prima q̄ſtio. an ſup
examen ꝛ iudiciū candentis ferri
vbi ad illud appellant poſſint ſen
tentiari. Secūda de his que gene
raliter iudex debet obſeruare tam
circa ſentētias interlocutorias q̄ꝫ
diffinitiuas. Tertia. Quot mōis
iudex pōt delatum habere ſuſpe/
ctum. ꝛ ſup quibꝫ poteſt ferre ſen/
tentiam. Quarta. Quō ſit ſenten
tia ferenda ſup perſonam. ſed im/
munem totaliter. Quinta. Quali
ter ſit ferenda ſup delatam ꝛ diffa
matam generaliter. Sexta Qua
liter ſup delatam diffamatā que/
ſtionibus tamē ꝛ tormentis expo
nendā aliq̄liter. Septima Qua/
liter ſup ſuſpectam de illa hereſi le
uiter. Octaua Qualiter ſup ſuſpe
ctam vehementer. Nona Quali
ter ſup ſuſpectam violenter. Deci/
ma Qualiter eſt ferenda ſup dif/
famatam ꝛ ſuſpectam inſimul et
cōmuniter. Undecima. Qualiter
ſup confeſſam illam hereſim ſed
nō relapſam ꝛ penitentem. Duo/
decima. Qualiter ſup confeſſam
hereſim ꝛ penitentē ſed relapſam
probabiliter. Tredecima. Quali

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ter ſuper confeſſam ꝛ impeniten-
tem ſed relapſam realiter. Quar-
tadecima Qualiter ſuper confeſ-
ſam hereſim et impenitentem at-
q₃ relapſam certitudinaliter. Qui
tadecima. Qualiter ſuper nō cō-
feſſam ſed cōuictam de hereſi legi
timis teſtibus ꝛ alias iudicialiter
Sedecima Qualiter ſuper con-
uictam ſed fugitiuam vel ſe abſen
tantem contumaciter. Decimaſe-
ptima Qualiter ſuper delataꝫ ab
alia malefica incinerata ſed nō cō
feſſam. Decimaoctaua. Qualiter
ſup delatam nō maleficia inferen
tem ſed tollentem Decimanona
Qualiter ſup ſagittarios malefi-
cos armoꝝ incantatores. ꝛ quoſ
cūq₃ nigromanticos Uiceſima ſu
per obſtetrices maleficas oīes a
lias in maleficijs excedentes. Cō
cludendo de remedio appellatio-
nis vbi delata quecunq₃ ad illud
confugeret quid iudici eccleſiaſti-
co ſeu ciuili ſit faciendum

Prima q̄ſtio in ordine.

Utrum aſſe
rere maleficos eē ſit adeo
catholicū. ꝙ eius oppoſitū ptinaci
ter defendere oīno ſit hereticū. Et
arguitur ꝙ nō ſit catholicum q̄c-
q₃ de his aſſerere. xxvi. q. v. epi.
Qui credit poſſe fieri aliquā crea-
turaꝫ aut in meli⁹ deteriuſue trāſ
mutari. aut in aliam ſpēm vel ſili
tudinem tranſformari. q̄₃ ab ipō
oīm creatore pagano ꝛ infideli de
terior eſt. Talia autē cum referū-
tur fieri a maleficis. ideo talia aſſe
rere nō eſt catholicum ſed hereti-
cum. Preterea null⁹ effectus ma
leficialis eſt in mūdo. Probatur
Quia ſi eſſet opatione demonum
fieret. Sed aſſerere ꝙ demones
poſſint corpales trāſmutationes
aut impedire aut efficere nō vide-
tur catholicū. qꝛ ſic perimere poſ-
ſent totuꝫ mūdum. Preterea om
nis alteratio corpalis puta circa
infirmitates aut ſanitates, perean
das reducitur in motum localem
ptꝫ ex ſeptimo phyſ cor. Quorū-
cūq₃ eſt motus celi. Sed demōes
motum celi variare non poſſunt.
Dyoniſius in epiſtola ad Poli-
carpum Quia hoc ſolus dei eſt.
ergo videtur ꝙ nullam trāſmuta
tionem ad minus veram in cor-
poribus cauſare poſſunt. et ꝙ ne-
ceſſe ſit huiuſmōi tranſmutatiōes
in aliquam cauſam occultam re-
ducere. Preterea ſicut opus dei ē
fortius q̄₃ opus diaboli. ita ꝛ eius